

Посвята Івану МИКОЛАЙЧУКУ

побаченого фільму справді важко уявити. У нас була лише година, бо після того у Лілі була ділова зустріч з деканом Володимиром Григоровичем Горпенком. Говорити одразу про фільм мені було дуже важко, і я запитала про те, що привело Лілю на факультет зараз.

- Я ставлюся до цієї школи дуже серйозно і думаю: якщо до неї серйозно не ставитися, то як можна сподіватися, що у нас може бути збудоване національне телебачення? Як буде збережене національне кіно? Тому я вважаю за необхідне витратити для неї скільки завгодно часу. Я погодилася викладати тут курс порівняльної культурології Східна Європа - Захід і сучасного стану телевізійної та кінематографічної культури в Західній та Східній Європі. Я хочу виключити зі свого курсу теорії. Я не хочу, щоб він мав вишукано-інтелектуальний характер. Прагну, щоб це був курс практичного обміну досвідом, який я надбала за тринадцять років роботи на Заході. Я готова до несподіванок, до запитань, бо збираюся говорити про речі, не модні в нашій країні сьогодні, ті, які я не стомлююся повторювати в усіх західних інтерв'ю: про абсолютно феноменальний розвиток великого авторського кіно в радянський період...

- Як давно відновилися ваші активні зв'язки з кінофакультетом?

- 1991 року, коли Україна проголосила незалежність, виникла формальна можливість для введення Київського кінофакультету в CILECT. Це міжнародна асоціація найбільших кіношкіл світу. Уряд і Міністерство культури грошей не мало. До мене звернувся Олександр Коваль з проханням допомогти дістати гроші. Я зі свого боку, не буду цього приховувати, керувана страхом, що незалежність України недовговічна, поспішала, щоб встигнути ввести Київську кіношколу в CILECT. І оскільки я раніше там працювала, то й почала її відчайдушно захищати. Знайти гроші в діаспорі було важко, але я туди звернулася, і мене познайомили з Любомиром Госсейком, який виявився обізнаним і висококультурним журналістом діаспори. Ми зібрали наші власні гроші (його і мої) і зробили внесок. Я полетіла до Мюнхена, тому що мандат був виписаний на моє ім'я. Коли я прилетіла, то все було готово, і Київська кіношкола потрапила в CILECT, найпрестижнішу систему світу. Це дало результати. Наші студенти поїхали до Голландії, а голландські приїхали до Києва. Приїздили викладачі, змогли обмінятися досвідом і оцінити принципи викладання. Голландці подарували меблі, комп'ютери. Я дізналася про це лише тиждень тому.

Ввечері того самого дня Ліля покаже мені листа до Жана Клода Карр'єра (ректора FEMISa, французької національної школи кіно і телебачення) про можливість обміну між студентами... Наступного дня вона повезе цього листа до Парижа.

ФЕРМАТА.

- Зараз я збираюся знімати два фільми: про Андрія Шептицького та про маму, - говорить Ліля. - Так, це були люди протилежних політичних ідей... Але я хочу робити фільм не з точки зору конфесійної чи політичної, а з точки зору людської. Я більше не захищаю політичних ідей - я захищаю людей. Людей, яких я люблю.

На Київській кіностудії імені О.Довженка розпочато роботу над повнометражним фільмом «Іван Миколайчук. Посвята». Як розповіла автор сценарію Людмила Лемешева, задум цієї картини виник у неї давно і вона почала працювати над сценарієм відразу після смерті видатного актора і кінорежисера. Але тільки сьогодні сценарій завершено, тому що робота ця дуже відповідальна, та й задумано фільм складним, експериментальним. Його художня форма - це сповідь, монолог самого Івана Миколайчука. Це мозаїка, свого роду калейдоскоп подій з життя кіно, об'єднаний особистістю автора та його філософією життя. Власне, сам Миколайчук мріяв про сповідь на екрані, яка б називалась «Тисячу снопів вітру». Так от, ті «тисячу снопів вітру» автори майбутньої картини і прагнуть сьогодні зв'язати, прагнучи аби фільм був немов би зрежисований самим Миколайчуком. Як це було у «Вавілоні-XX», де він був і автором, і режисером, і виконавцем головної ролі філософа Фабіяна.

До речі, у «Вавілоні-XX» Іван Миколайчук іноді немов би плутався і не розібрати було, де кінчається автор, а де починається його герой. Так само і в сценарії, написаному Людмилою Лемешеву (прочитати який можна буде в 12-му числі журналу «Сучасність»), перетасовані репліки Івана з репліками його героїв. Використано принцип українського вертепу, а це свідчить і про те, що у фільмі, так, як і в творчості Миколайчука, немає ієрархії цінностей, що будь-яка творчість, включаючи навіть рух тіней на стіні, як це показував Фабіян-Миколайчук, є самоцінною творчістю.

Вдалося знайти чимало матеріалів - зокрема, кіноплівку із роздумами про Миколайчука Сергія Параджанова. Кілька досі невідомих магнітофонних записів Івана знайшла в родинному архіві його дружина Марічка Миколайчук. Все це також увійде до картини, як увійде багато музики, народного живопису - усього, що знав і любив герой картини. У ній не буде коментарів, не буде «розмовляючих голів» - а буде актор великого таланту, який так рано пішов від нас.

Режисер фільму - відомий документаліст, автор серії про митців-«шістдесятників» - Анатолій Сиріх.

Фільм має стати пам'ятником улюбленому митцю і людині, пам'ятником, спорудити який - це моральний обов'язок кіностудії, де він працював. На жаль, коштів, виділених державою, замало і автори будуть вдячні тим, хто захоче зробити благодійний внесок і фінансово підтримати картину.

Кореспондент «Кіно-Театру».